

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 41/18

Λουξεμβούργο, 12 Απριλίου 2018

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στην υπόθεση C-151/17
Swedish Match AB κατά Secretary of State for Health

Ο γενικός εισαγγελέας Saugmandsgaard Øe προτείνει στο Δικαστήριο να κρίνει ότι είναι έγκυρη η απαγόρευση εμπορίας του snus

Το Ηνωμένο Βασίλειο απαγόρευσε, σύμφωνα με την οδηγία για τον καπνό του 2014¹, τη διάθεση στην αγορά προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, όπως το snus (η Σουηδία εξαιρείται από την απαγόρευση αυτή λόγω της παραδοσιακής χρήσεως του snus στη χώρα αυτή). Η Swedish Match, εταιρία η οποία παρασκευάζει και εμπορεύεται snus, αμφισβητεί το κύρος, υπό το πρίσμα του δικαίου της Ένωσης, της βρετανικής νομοθεσίας και, κατά συνέπεια, της οδηγίας την οποία η νομοθεσία αυτή μετέφερε στο εσωτερικό δίκαιο. Αν και το Δικαστήριο έκρινε, το 2004, ότι ήταν έγκυρη η απαγόρευση διαθέσεως στην αγορά του καπνού που λαμβάνεται από το στόμα η οποία προβλεπόταν σε οδηγία που ήταν προγενέστερη της οδηγίας για τον καπνό του 2014², η Swedish Match υποστηρίζει ότι η απαγόρευση αυτή, όπως διατηρήθηκε με την οδηγία του 2014, δεν είναι πλέον έγκυρη υπό το πρίσμα, μεταξύ άλλων, των αρχών της αναλογικότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων. Κατά τη Swedish Match, ο νομοθέτης της Ένωσης παρέλειψε, ιδίως, να λάβει υπόψη την εξέλιξη των επιστημονικών γνώσεων και του ρυθμιστικού πλαισίου που εφαρμόζεται στα προϊόντα του καπνού, η οποία επήλθε μετά τις πρώτες αυτές αποφάσεις του Δικαστηρίου.

Επιληφθέν της διαφοράς, το High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) [άνωτερο δικαστήριο (Αγγλία και Ουαλία), τμήμα αστικών, εμπορικών και διοικητικών διαφορών (διοικητικές διαφορές), Ηνωμένο Βασίλειο] ερωτά το Δικαστήριο εάν η οδηγία για τον καπνό του 2014 είναι έγκυρη κατά το μέτρο που προβλέπει την απαγόρευση εμπορίας προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, όπως το snus.

Στις σημερινές προτάσεις του, ο γενικός εισαγγελέας Henrik Saugmandsgaard Øe θεωρεί ότι **είναι έγκυρη η απαγόρευση εμπορίας του καπνού που λαμβάνεται από το στόμα.**

Όσον αφορά τη συμβατότητα της απαγορεύσεως αυτής με την αρχή της αναλογικότητας υπό το πρίσμα της εξελίξεως των επιστημονικών γνώσεων, ο γενικός εισαγγελέας έχει την άποψη ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν υπερέβη τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει διαπιστώνοντας ότι **ο καπνός που λαμβάνεται από το στόμα είναι εθιστικός και βλάπτει την υγεία στο μέτρο που επιτείνει τους κινδύνους ορισμένων βλαβερών επιπτώσεων και ενδέχεται να αυξήσει τους κινδύνους άλλων βλαβερών επιπτώσεων.** Το γεγονός ότι ορισμένα στοιχεία, βάσει των οποίων ο νομοθέτης συμπέρανε ότι ο καπνός που λαμβάνεται από το στόμα είναι βλαβερός, αμφισβητούνται από αντίθετες μελέτες δεν αρκεί προκειμένου να κλονίσει το συμπέρασμα αυτό.

Ομοίως, ο γενικός εισαγγελέας θεωρεί ότι ο νομοθέτης της Ένωσης δεν υπερέβη τα όρια της εξουσίας εκτιμήσεως που διαθέτει, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι **η άρση της**

¹ Οδηγία 2014/40 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Απριλίου 2014, για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την κατασκευή, την παρουσίαση και την πώληση προϊόντων καπνού και συναφών προϊόντων και την κατάργηση της οδηγίας 2001/37/ΕΚ (ΕΕ 2014, L 127, σ. 1).

² Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 14ης Δεκεμβρίου 2004, Swedish Match και Arnold André (C-210/03 και C-434/02, βλ. ΑΤ αριθ. 99/04).

απαγορεύσεως διαθέσεως στην αγορά του καπνού που λαμβάνεται από το στόμα θα μπορούσε να οδηγήσει σε συνολική αύξηση των βλαβερών συνεπειών του καπνού στην Ένωση λόγω των αποτελεσμάτων της στην καταναλωτική συμπεριφορά. Συναφώς, ο νομοθέτης της Ένωσης θεώρησε ότι η άρση της απαγορεύσεως αυτής θα μπορούσε, ιδίως, να αποτελέσει έναυσμα για μύηση των νέων στη χρήση προϊόντων καπνού και να αυξήσει το ενδεχόμενο μελλοντικής χρήσεως από αυτούς καπνού για κάπνισμα. Αντιθέτως, θεώρησε ότι δεν είχε αποδειχθεί η αποτελεσματικότητα του καπνού που λαμβάνεται από το στόμα ως βοηθήματος για τη διακοπή του καπνίσματος.

Λαμβανομένης υπόψη της ως άνω αξιολογήσεως των κινδύνων για τη δημόσια υγεία, οι οποίοι θα μπορούσαν να ανακύψουν από την άρση της επίμαχης απαγορεύσεως, ο νομοθέτης αποφάσισε να διατηρήσει την απαγόρευση στη νέα οδηγία για τον καπνό του 2014. Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, μια τέτοια επιλογή δεν είναι προδήλως ακατάλληλη για την επίτευξη του διττού σκοπού της οδηγίας αυτής, δηλαδή της διευκολύνσεως της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, με βάση όμως υψηλό επίπεδο προστασίας της υγείας, ιδίως για τους νέους.

Ο γενικός εισαγγελέας απορρίπτει επίσης το επιχείρημα ότι θα παραβιαζόταν η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων από το γεγονός ότι ο καπνός που λαμβάνεται από το στόμα είναι αντικείμενο διαφορετικής μεταχειρίσεως από εκείνη της οποίας τυγχάνουν, ειδικότερα, τα άλλα προϊόντα καπνού και τα ηλεκτρονικά τσιγάρα. Κατά την άποψη του γενικού εισαγγελέα, ο καπνός που λαμβάνεται από το στόμα, αφενός, και τα άλλα αυτά προϊόντα, αφετέρου, δεν είναι συγκρίσιμα, λαμβανομένων υπόψη των αντικειμενικών τους χαρακτηριστικών. Όσον αφορά τη διαφορετική μεταχείριση μεταξύ του καπνού που λαμβάνεται από το στόμα και του καπνού που προορίζεται για μάσημα ή για εισπνοή, το Δικαστήριο είχε ήδη κρίνει στην απόφαση του 2004 ότι τα προϊόντα αυτά είναι διαφορετικά κατά το μέτρο που ο καπνός που λαμβάνεται από το στόμα είχε πρόσφατα εμφανισθεί στην εσωτερική αγορά και θεωρούνταν ιδιαίτερα ελκυστικός για τους νέους όταν ο νομοθέτης αποφάσισε να απαγορεύσει την εμπορία του. Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι δεν υπάρχει κανένα στοιχείο που να κλονίζει το ανωτέρω συμπέρασμα. Όσον αφορά τη διαφορετική μεταχείριση με τον καπνό για κάπνισμα, ο γενικός εισαγγελέας παρατηρεί, αφενός, ότι, αντίθετα με τον καπνό για κάπνισμα, ο καπνός που λαμβάνεται από το στόμα είναι καινούριο προϊόν, με αποτέλεσμα η απαγόρευσή του να αποτρέπει τη δημιουργία νέας πηγής εξαρτήσεως, λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερης έλξης που ο καπνός αυτός είναι δυνατόν να ασκήσει στους νέους. Αφετέρου, ο γενικός εισαγγελέας παρατηρεί ότι η απαγόρευση των προϊόντων καπνού για κάπνισμα θα οδηγούσε πιθανότατα στην εμφάνιση μαύρης αγοράς. Όσον αφορά τη διαφορετική μεταχείριση σε σχέση με τα ηλεκτρονικά τσιγάρα, ο γενικός εισαγγελέας επισημαίνει ότι αυτά δεν περιέχουν καπνό, λειτουργούν χωρίς καύση και είναι σχετικώς νέα προϊόντα, των οποίων οι κίνδυνοι για την υγεία δεν έχουν ακόμη διευκρινισθεί.

Τέλος, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι, όπως το Δικαστήριο έκρινε ήδη το 2004, τα εναλλακτικά μέσα της απαγορεύσεως εμπορίας των προϊόντων καπνού που λαμβάνονται από το στόμα, όπως είναι η επιβολή τεχνικών κανόνων για τη μείωση των βλαβερών συνεπειών του προϊόντος ή η ρύθμιση των προϋποθέσεων σημάνσεως και/ή διαφημίσεώς του, δεν θα είχαν το ίδιο αποτρεπτικό αποτέλεσμα, δεδομένου ότι τέτοια μέτρα θα καθιστούσαν δυνατή την καθιέρωση στην αγορά προϊόντων τα οποία θα εξακολουθούσαν, εν πάση περιπτώσει, να είναι βλαβερά.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.
Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς
τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582